

Отже, ефективність боротьби зі злочинністю безпосереднім чином взаємопов'язана з рівнем взаємодії слідчих, оперативно-розшукових, експертно-криміналістичних та інших підрозділів правоохоронних органів нашої держави. Його успіх полягає в спільній або узгодженій по місцю, часу і способам діяльності вище вказаних суб'єктів.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012р. № 4651-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

2. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Затверджена Наказом МВС від 07.07.2017р. № 545. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.

3. Бондаренко А.А. Зміст і форми взаємодії слідчого та оперативно-розшукових підрозділів. Науковий вісник НАВСУ. 2003. №2. С.245–252.

4. Ляц А.О. Проблеми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами ОВС у сучасних умовах. Матеріали НПК. К.: НАВСУ, 2000. С. 126–131.

Сом Карина Сергіївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 3 Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник: Лісогор В.Г., доцент
кафедри криміналістики та судової
медицини НАВС, кандидат юридичних
наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ

Як показує статистика, більшість небезпечних кримінальних правопорушень, зокрема розбої, умисні вбивства, вчиняються за допомогою зброї чи інших предметів, які застосовуються як зброя. Особливу небезпеку становлять саме кримінальні правопорушення, під час яких використовують холодну зброю, адже вона є найбільш доступною для широкого кола осіб, поширеною та зручною для носіння й раптового застосування. Тобто звичайний кухонний ніж може бути знаряддям для вчинення кримінального правопорушення, однак не всі ножі є холодною зброєю. Тому для встановлення належності холодної зброї проводиться відповідна експертиза.

Насамперед, необхідно з'ясувати, що вважається холодною зброєю.

У методиці криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих із нею виробів від 10.04.2009 р. № 22 (далі – методика) визначено, що холодна зброя – це предмети та пристрої, конструктивно призначені та за своїми властивостями придатні для неодноразового завдання тяжких (небезпечних для життя у момент спричинення) і смертельних тілесних ушкоджень, дія яких заснована на використанні м'язової сили людини. За конструкцією та способом нанесення тілесних ушкоджень холодна зброя розподіляється на зброю безпосередньої дії (клинкову, неклинкову, комбіновану) та зброю опосередкованої дії (метальну)[6].

Щодо метальної холодної зброї – це предмети та пристрої, призначені для ураження цілі на відстані. Критерієм визначення належності до холодної зброї є наявність у предмета (пристрою) сукупності загальних криміналістичних ознак: призначеності і придатності для неодноразового ураження цілі (розділ 2, п. 2.1. методики) [3].

Перший критерій дозволяє виділити об'єкт із системи зброї в цілому і визначити його як певний різновид метальної зброї за конкретними конструктивними ознаками. Другий – дозволяє встановити наявність сукупності властивостей, що вказують на можливість використання об'єкта для реального ураження живої цілі на певних відстанях, відокремити досліджуваний об'єкт від кола конструктивно схожих об'єктів побутового або виробничого призначення[5].

Призначеність предмета для ураження цілі визначається за наявністю сукупності конструктивних ознак, які дозволяють віднести його до певного різновиду холодної зброї. До такої сукупності конструктивних ознак входять: наявність елементів певного виду, форм, розмірів та спосіб з'єднання елементів. Призначеність предмета, який досліджується, для ураження цілі визначається в результаті встановлення збігу притаманній йому сукупності конструктивних ознак із сукупністю конструктивних ознак відомого різновиду холодної зброї при порівнянні з відомими аналогами певних різновидів холодної зброї, у якості яких виступають натурні зразки з криміналістичних та інших колекцій, описи та зображення різноманітних зразків холодної зброї в офіційній довідковій та спеціальній літературі, комп'ютерних базах даних та з урахуванням даних фірм-виробників [1].

Придатність для ураження цілей при можливості неодноразового використання об'єкта визначається за наявністю:

конструктивної можливості проведення пострілів із забезпеченням снарядом енергетичних характеристик, достатніх для ураження цілі;

надійності конструкції: придатності її для неодноразового проведення пострілів без руйнування (ушкодження) конструкції [7].

Метальна холодна зброя поділяється на просту металеву холодну зброю (ураження цілі обумовлено її контактом з предметом, який отримав направлений рух внаслідок безпосереднього прикладання до нього м'язового зусилля людини – металеві ножі, сюринкени) та механічну холодну зброю (ураження цілі обумовлено її контактом із снарядом, який отримав направлений рух внаслідок прикладання м'язового зусилля людини до механічного пристрою – луки, арбалети, пращі) [4].

Криміналістична експертиза холодної зброї, як правило, проводиться у тих випадках, коли вилучені предмети виготовлені саморобним способом і не мають чітко визначених ознак холодної зброї. Належність до холодної зброї предметів, виготовлених заводським способом (армійських багнетів, кортиків, шабель, мисливських ножів тощо), може бути встановлена за заводськими клеймами та маркувальними позначеннями без проведення криміналістичної експертизи – шляхом слідчого огляду. Якщо ж для кримінального провадження має значення походження холодної зброї заводського виготовлення, криміналістична експертиза може визначити, до якої зброї за штатом належить даний предмет, у якій країні виготовлено ніж, тощо. До холодної зброї належать знаряддя і пристосування, які відповідають стандартним зразкам або історично виробленим типам, або незвичні предмети, що спричиняють колючий, ріжучий, рубаючий, ударний або роздроблюючий ефект і призначені для нападу та активного захисту [2].

Отже, холодну зброю визначають як предмет або пристрій, за своїми властивості придатний для нанесення тяжких або особливо тяжких тілесних ушкоджень за допомогою механічної роботи руки. Метальна зброя, як вид холодної зброї, призначена для ураження цілі на відстані. Для того, щоб визначити належність до цього чи іншого виду зброї необхідна наявність у металевій холодній зброї сукупності двох основних критеріїв – призначеність та придатність для ураження цілі.

Список використаних джерел

1. Гуменський О. А. Методичне забезпечення судових експертиз з віднесенням об'єктів, які є результатом інженерно-технічної діяльності людини, до предметів злочину. Криміналістика і судова експертиза: матеріали до міжвідомчого наук.-метод. збірника. Вип. 61. К., 2016. – URL: file:///C:/Users/admin/Downloads/krise_2016_61_11.pdf (дата звернення: 25.10.2020).

2. Експертизи у судочинстві України : наук.-практ. посіб. / за заг. ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори. К.: Юрінком Інтер, 2015. URL: https://pidru4niki.com/74895/pravo/ekspertiza_holodnoyi_zbroyi (дата звернення: 25.10.2020).

3. Кобилянський О. Л. Експертиза холодної зброї: проблеми теорії та практики. Криміналістика і судова експертиза: матеріали до міжвідомчого наук.-метод. збірника. Вип. 60. Київ, 2015. URL:

file:///C:/Users/admin/Downloads/krise_2015_60_33%20(2).pdf (дата звернення: 25.10.2020).

4. Криміналістика у питаннях і відповідях : навч. посіб. / А. В. Іщенко, В. В. Пясковський, А. В. Самодін, Ю. М. Чорноус та ін. К. : ТОВ “Видавництво “Центр учбової літератури”, 2016. URL: https://pidru4niki.com/89331/pravo/ponyattya_holodnoyi_zbroyi_klasifikat_siya_budova (дата звернення: 25.10.2020).

5. Криміналістичне дослідження металної холодної зброї: навч. посіб. / Кобилянський О. Л. та ін. Київ: НАВС, 2015. URL: <https://arm.naiu.kiev.ua/books/xolodna-zbroya/index.html> (дата звернення: 25.10.2020).

6. Методика криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів: затв. рішенням розшир. засід. секції НКМР Мінюсту України з проблем трасології та суд. балістики із залуч. членів Координаційної ради з питань суд експертизи: протокол від 15.01.1999 року. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0002320-99#Text> (дата звернення: 25.10.2020).

7. Скоробатсько М. А. Сучасні можливості вдосконалення технічного забезпечення проведення динамічних випробування під час виконання судово-балістичних досліджень. Сучасна спеціальна техніка. 2015. № 4(43). – URL: file:///C:/Users/admin/Downloads/ssst_2015_4_8.pdf (дата звернення: 25.10.2020).

Сорока Ірина Вікторівна,

викладач кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ ЗА ФАКТАМИ КРАДІЖОК МАЙНА ГРОМАДЯН, УЧИНЕНИХ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Серед слідчих (розшукових) дій, що проводяться при розслідуванні крадіжок, у тому числі вчинених неповнолітніми, однією з найбільш інформативних є огляд місця події. Огляд місця події, як зазначає Є.І. Макаренко, є невідкладною слідчою дією, спрямованою на дослідження території (помешкання або споруди), де сталася подія, що містить ознаки злочину [1, с. 8].

Невідкладний візді на місце крадіжки, оптимальний вибір і уміла реалізація названих дій створюють можливість вже на самому початку розслідування виявити відомості щодо осіб, причетних до квартирної крадіжки, зібрати початкові дані щодо викраденого майна та його відмітних ознак і на основі зібраного фактичного матеріалу (доказової та орієнтуючої інформації) сформувані словесну модель вірогідного злочинця, встановити і затримати винного.